

**FARKLI BRANŞLARDAN MEZUN OLAN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN
ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ VE
KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR
(Balıkesir Örneği)**

**THE CLASSROOM TEACHERS' OPINIONS ON TEACHING
PROFESSION AND THE PROBLEMS THEY ENCOUNTER**

*Doç Dr. Nevzat BATTAL

*Arş. Gör. Bünyarın YURDAKUL

•Arş. Gör. Hasan Hüseyin SAHAN

Öz

Farklı fakülte ve yüksek okullardan mezun olup, sınıf öğretmeni olarak Milli Eğitim Bakanlığı'nda görev alan öğretmenlerin, öğretmenlik mesleği ile ilgili düşüncelerini ve meslekte karşılaştığı sorunları saptamak amacıyla yapılan bu çalışmada; tarama modeli kullanılmıştır.

30 Haziran-22 Ağustos 1997 tarihleri arasında Balıkesir'de düzenlenen "Pedagojik Formasyon Kursu"na katılan toplam 178 sınıf öğretmeni bu araştırmanın örneklerini oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmış, bulgular çizelgeler haline getirilerek yorumlanmış ve önerilere yer verilmiştir.

Karşılaşılan en önemli sorunlar arasında fiziki şartlar ve meslek bilgisindeki yetersizlikler ilk sırayı almaktadır. Bu nedenle, MEB ve üniversitelerle işbirliği içerisinde hizmet-içi eğitim faaliyetleri önemli olarak görülmektedir.

Abstract

This study was done to identify teachers' opinions about the teaching profession and the problems they meet while performing their profession. Those are teacher who graduated from different faculties and high schools and work for the ministry of Education as a classroom teacher.

The sample of this study consisted of 178 teacher who participated in "Pedagogic Formation Course" in Balıkesir between He dates of 30 June and 22 August Questionnaire Forms were used to collect He data; Findings interpreted using tables and suggestions given.

Among the problems that facet physical conditions and incompetency in professional knowledge have taken the first place. Therefore, Ministry of National Education and universities should consider in-service education programs as an important aspect of teacher education.

* Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Problem

Eğitimin temel ilkelerinden birisi, bireyleri çağdaş gelişmelere paralel olarak, kendini gerçekleştirecek niteliklerle donatmaktadır. Bu hedefe ulaşmada öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Ulu Önder Atatürk'ün belirttiği gibi "yem nesil öğretmenlerin eseri olacaktır."

Ulusları, çağdaş uygarlık seviyesine, iyi yetişmiş, nitelikli nisanlar çıkartabilir. Batı uygarlığının temelinde bu özellik yatmaktadır. Öğretmen bir politikacı olmadığı gibi, bir ideolog da değildir. "Öğretmenlik hem sanat hem de bilimdir."

Eğitimin kalitesi, eğitim larrumlarının yetiştirdiği öğrencilerin kalitesi ile ölçülür. Kaliteli öğrenci yetiştirilmesi öğretmene, eğitim-öğretim programına ve uygun ortama bağlıdır. Bu öğeler içinde en önemli olan öğretmendir. Eğitimin belirlenen amaçlara ulaşmasında öğretmenin sınıf içinde yaptıkları son derece önemlidir. Bu sebeple, öğretmen, eğitim sistemimizin temel öğelerinden biridir. Eğitim sisteminin etkin kılınması, başka bir deyişle, gereksinme olan nisan gücünün en iyi şekilde yetiştirilebilmesi, öğretmen yetiştirme sisteminin sürekli izlenerek, sorunların çözümlenmesi ve geliştirilmesi ile olanaklıdır³

Bugün gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, Türkiye'de de öğretmen yetiştirme görevi üniversitelere bırakılmıştır. Öğretmen yetiştirme görevinin üniversitelere verilmesiyle, soranlarda azalma görülmekle birlikte, çeşitli sorunlar halen devam etmektedir. En önemli sorun, zamanında eğitim planlaması yapılmadığından, ülkenin ihtiyaç duyduğu branşlarda öğretmen açığının gittikçe artmasıdır. Sekiz yıllık kesintisiz temel eğitime geçilmesiyle, özellikle sınıf öğretmem ihtiyacım karşılayabilmek için, farklı fakülte ve yüksek okullardan mezun olanlar, pedagojik formasyon belgesi aranmaksızın öğretmen olarak atanmıştır.

Suat Anar. "Öğretmen Yetiştirme Sorunu ve Eğitim Fakülteler?" Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt1, sayı:1, (1986) s. 125-126

Kamile Ün Açıkgöz. Etkili Öğrenme ve Öğretme (İzmir-Buca Eğitim Fakültesi, 1996) s.23.

Bekir Özer. "1990'lı Yılların Başında Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme" Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt:3, sayı:2 (Haziran 1990), s.31.

Öğretmenliğin bir meslek olduğu yasalarla belirlenmesine karşılık, farklı meslek mensuplarına öğretmenlik görevi verilmiştir. Sınıf öğretmenliği eğitim-öğretim kademesinin en önemli aşamasıdır. Farklı fakülte ve yüksekokullardan mezun olan sınıf öğretmenlerinin yetiştirecekleri ürünler, ileriki yıllarda ortaya çıkacaktır. 1980 öncesinde

mektupla ve hızlandırılmış programlarla (45 günde) yüz binlerce öğretmen yetiştirilerek okullarda görevlendirilmiştir. Bu uygulamanın sonuçları günümüzde çok eleştirilmesine karşılık, farklı fakülte ve yüksek okullardan mezun olan onbinlerce kişinin halen sınıf öğretmeni olarak atanmasına devam edilmektedir.

Üniversitelerin ilgili fakültelerinde sınıf öğretmeni programları zamanında açılmadığından, ister istemez bu tür uygulamalara Milli Eğitim Bakanlığı başvurmak zorunda kalmıştır. Nihayet Eğitim Fakültelerinin yeniden yapılandırılması amacıyla 4 Kasım 1997 tarihinde YÖK'te yapılan reform niteliğindeki bir çalışma ile bu sorun ele alınmıştır.

Amaç

Bu araştırmada, farklı fakülte ve yüksek okullardan mezun olup, sınıf öğretmeni olarak Milli Eğitim Bakanlığı'nca göreve atanan öğretmenlerin;

1. Öğretmen olma nedenleri,
2. Kendi alanlarında iş bulduklarında öğretmenliğe devam edip etmeyecekleri,
3. Öğretmenlik mesleğine ilişkin düşünceleri,
4. Şu andaki görev yaptıkları yerlerdeki yönetici, öğretmen, veli ve öğrencilerle ilişkileri,
5. Mesleklerinde karşılaştıkları sorunları, saptanmaya çalışılmıştır.

Yöntem

Farklı fakülte ve yüksekokullardan mezun olup, sınıf öğretmeni olarak atanmalarını karşılaştığı sorunları belirlemek amacıyla hazırlanan bu çalışmada betimsel nitelikli tarama modeli kullanılmıştır.

Balıkesir Milli Eğitim Müdürlüğü ve Balıkesir Üniversitesi Necatibey

Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü'nün işbirliği ile, Balıkesir Cumhuriyet Lisesi'nde 30 Haziran-22 Ağustos 1997 tarihleri arasında düzenlenen "Pedagojik Formasyon" kursuna katılan 178 kişi araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Veri toplama aracının oluşturulması sırasında alan uzmanları ve ilköğretim müfettişlerinin görüş ve önerileri dikkate alınmıştır. Ön çalışmalar sonucunda oluşturulan taslak anket formu, tesadüfen seçilen 20 kişilik bir grubun eleştiri ve öneriler dikkate alınarak yeniden geliştirilmiş ve uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Verilerin yüzde ve frekansları hesaplanmıştır. Bulgular çizelgeler halinde sunulur yorum ve önerilere yer verilmiştir.

Bulgular ve Yorumlar

Kişisel Bilgiler

Araştırmaya katılanların yaşlarına ilişkin veriler Çizelge 1 'de sunulmuştur.

Çizelge 1. Sınıf Öğretmenlerinin Yaşlara Göre Dağılımı

<i>Yaşlar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
24 yaş ve altı	11	6.2
25-30 yaş	80	44.9
31-36 yaş	69	38.8
37-42 yaş	18	10.1
Toplam	178	100

Çizelge 1'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılanların yaklaşık yansının (%44.9) yaşları 25-30 arasındadır. Bunu 31-36 yaş arası olanlar izlemektedir.

Araştırmaya katılanların en son mezun oldukları fakülte ve yüksekokullara göre dağılımı Çizelge 2'de verilmiştir.

Çizelge 2. Sınıf Öğretmenlerinin En Son Mezun Oldukları Fakülte ve Yüksekokullara Göre Dağılımı

<i>Fakülte ve Yüksekokul</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
İktisadi ve İdari Bilimler	70	39.3
Ziraat Fakültesi	37	20.8
Mühendislik	22	12.4
Fen-Edebiyat Fakültesi	10	5.6
Veterinerlik	7	3.9
Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi	7	3.9
Orman	4	2.2
İletişim	3	1.7
Siyasal Bilgiler/Bilimler Fakültesi	3	1.7
Hemşirelik	2	1.1
Diğerleri	13	7.3
Toplam	178	100

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin en son mezun oldukları fakülte ve yüksek okullar, öncelik sırasına göre sıralandığında, %39,3 ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinin ilk sırayı aldığı görülmektedir. Bunu Ziraat Fakültesi %(20.8), Mühendislik Fakültesi %(12.4) ve Fen-Edebiyat Fakültesi %(5.6) izlemektedir.

Farklı fakülte ve yüksekokullardan mezun olan sınıf öğretmenlerinin mezuniyet yıllarına ilişkin bilgiler Çizelge 3'te sunulmuştur.

Çizelge 3. Sınıf Öğretmenlerinin Mezuniyet Yıllarına Göre Dağılımı

<i>Mezuniyet Yılı</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
1977-1982	19	10.7
1983-1988	36	20.2
1989-1994	94	52.8
1995 ve sonrası	29	16.3
Toplam	178	100

Çizelge 3'ün incelenmesi sonucunda görüleceği gibi, sınıf öğretmenlerinin yarısından fazlası 1989-1994 yılları arasında mezun olmuşlardır. 1995 ve sonrasında mezun olanların oranı ise, % 16.3'dür.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin öğretmenliğe başlamadan önce

bir işte çalışıp, çalışmadığına ilişkin veriler Çizelge 4'te verilmiştir.

Çizelge 4. Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenliğe Başlamadan Önceki Çalışma Durumu

<i>Daha önce bir işte çalışıyor muydunuz?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	114	64.1
Hayır	64	35.9
Toplam	178	100

Çizelge 4'ten sınıf öğretmenlerin büyük çoğunluğunun (%64.1) öğretmenliğe başlamadan önce başka bir işte çalıştığı anlaşılmaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin daha önce hangi işlerde çalıştıkları araştırıldığında, elde edilen veriler Çizelge 5'te sunulmuştur.

Çizelge 5. Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenliğe Başlamadan Önceki Görevleri

<i>Önceki Görevler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Özel Sektörde	58	50.9
Devlet Dairesinde Memur	19	16.6
Kendi İşinde	14	12.3
Öğretmen (ücretli-vekil, gibi)	10	8.8
Serbest Meslek	9	7.9
İşçi	4	3.5
Toplam	114	100

Öğretmenliğe başlamadan önce bir işte çalıştığını beyan eden toplam 114 sınıf öğretmenin, hangi işlerde çalıştıkları araştırıldığında, yarısının (% 50.9) özel sektörde, % 16.7'sinin devlet danelerinde memur olarak, % 12.3'ünün kendi işinde çalıştığı anlaşılmaktadır. % 8.8'inin ise daha önce Milli Eğitim Bakanlığı'nda ücretli veya vekil olarak öğretmenlik yapmışlardır.

Öğretmen Olma Nedenleri

Sınıf öğretmenlerinin öğretmen olmak için Milli Eğitim'e başvurma nedenleri Çizelge 6'da verilmiştir.

Çizelge 6. Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmen Olmak İçin Milli Eğitim Bakanhğı'na Başvurma Nedenleri

<i>Öğretmenliği Tercih Nedenleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Öğretmenlik Mesleğini Sevdiğimden	83	46.6
İş Garantisi Olduğundan	34	19.1
Branşım İlgili Bir İşe Geçme İsteğinden	33	18.5
İşsiz Olduklarımdan	14	7.9
Daha Kolay Meslek Olduğundan	4	2.2
Daha Fazla Ekonomik Kazanç Getirdiğinden	1	0.6
Başka	9	5.1
Toplam	178	100

Sınıf öğretmeni olmak için Milli Eğitim Bakanhğı'na başvurma nedenleri Çizelge 6'dan incelendiğinde, katılanların yaklaşık yarısı (% 46.6) "Öğretmenlik Mesleğini Sevdiğimden", % 19.1'i "İş Garantisi Olduğundan", % 18.5'i "Branşım İlgili Bir İşe Geçmek İstedimden", % 7.9'u ise "İşsiz Olduklarımdan" öğretmenlik mesleğini seçtikleri anlaşılmaktadır. Sınıf öğretmeni olmak için başvuranların yansının öğretmenlik mesleğini seçmiş olması umut vericidir.

Öğretmenlik Mesleğinden Ayrılmaya Yönelik Düşünceler

Sınıf öğretmenlerinin kendi alanlarında iş bulduklarında öğretmenlik mesleğinden ayrılıp ayrılmayacaklarına ilişkin düşünceleri Çizelge 7'de sunulmuştur.

Çizelge 7. Sınıf Öğretmenlerinin Alanlarında İş Bulduklarında Öğretmenlik Mesleğinden Ayrılmaya Yönelik Düşünceleri

<i>Kendi alanımda iş bulunca öğretmenlikten:</i>	<i>/</i>	<i>%</i>
Ayrılıyorum	56	31.5
Ayrılmam	122	68.5
Toplam	178	100

Çizelge 7'den anlaşılacağı üzere sınıf öğretanlerinin çoğunluğu (% 68.5'i) kendi alanlarında iş bulduklarında öğretmenlikten ayrılmayacaklarını, %31.5'i ise ayrılacaklarını belirtmişlerdir. Çoğunluğun öğretmenlik mesleğini kendi alanlarına tercih etmeleri sevindiricidir. Öğretmenlik mesleği bir sevgi ve gönül mesleğidir. İstenerek yapılırsa başarılı sonuçlar alınacaktır.

Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Düşünceler

Araştırmaya katılanların öğretmenlik mesleğine ilişkin düşünceleri Çizelge 8'de verilmiştir.

Çizelge 8. Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğinden Memnun Olup Olmadıkları

<i>Öğretmenlik Mesleğinden;</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Memnun	112	62.9
Kısmen Memnun	64	36.0
Memnun Değil	2	1.1
Toplam	178	100

Çizelge 8'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu (% 62.9) öğretmenlik mesleğinden memnun olduklarını, % 36.0'ı kısmen memnun olduklarını, % 1.1 ise memnun olmadıklarını ifade etmektedirler.

Öğretmenlik mesleğinden memnun olan toplam 112 sınıf öğretmenin memnun olma nedenleri, Çizelge 9'da sunulmuştur.

Çizelge 9. Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğinden Memnun Olma Nedenleri*

<i>Öğretmenlikten Memnun Olma Nedenleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Sevdiğim ve Mesleği Kutsal Bulduğumdan	45	40.2
insanlara Faydalı Olmak istediğimden	17	15.2
iş Garantisi ve Düzenli Gelin Olduğumdan	16	14.3
Çocukları Sevdiğimden	13	11.6
Kişiliğime Uygun Meslek Olduğundan	10	8.9
Tatili Çok Olduğundan	8	7.1
Yüksek Lisans Yapmaya Uygun Olduğundan	3	2.7
Toplam	112	100

*Öğretmenlik Mesleğinden Memnun Olanlar Cevaplamışlardır

Çizelge 9'da öğretmenlik mesleğinden memnun olma nedenleri öncelik sırasına göre incelendiğinde: %40.2'si sevdiği ve mesleği kutsal bulduğu için, %15.2'si insanlara faydalı olmak istediğinden, %14.3'ü iş garantisi ve düzenli geliri olduğundan, %11.6'sı çocukları sevdiğinden, %8.9'sı kişiliğine uygun meslek olduğundan Öğretmenlik mesleğinden memnun olduklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlik mesleğinden memnun olmayanlar ile kısmen memnun olanların görüşleri Çizelge 10'da sunulmuştur.

Çizelge 10. Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğinden Memnun Olmama Nedenleri

<i>Öğretmenlikten Memnun Olma Nedenleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Öğretmenliğe Önyargılı Yaklaşımlar	6	26.1
Milli Eğitimin Tavırları	4	17.4
Kendisini Yetersiz Hissetmesi	2	8.7
Şartların Zor Olması	2	8.7
Tayin Korkusu	2	8.7
Branşıyla ilgili Olmaması	2	8.7
Zaman Sıkıntısı	2	8.7
Ulaşım, ve Güvenlik Sorunları	2	8.7
Gerektiği Kadar Maddi Manevi Karşılığının Olmaması	1	4.3
Toplam	23	100

Çizelge 10'da görüldüğü gibi, memnun olmama nedenleri arasında ilk sırayı %26.1 ile "Öğretmenliğe Önyargılı Yaklaşımlar" almaktadır. Bunu *Voli A* ile "Milli Eğitimin Tavırları" izlemektedir.

Sınıf öğretmenlerinin istedikleri illere tayin taleplerinin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından dikkate alınıp alınmadığına ilişkin veriler Çizelge 11'de sunulmuştur.

Çizelge IX. Sınıf Öğretmenlerinin Atanmalarında İsteklerini Dikkate Alma

<i>İstekleriniz dikkate alındı mı?</i>	<i>_____</i>	<i>_____</i>	<i>%</i>
Evet	139		78.1
Hayır	39		21.9
Toplam	178		100

Çizelge 11 'den araştırmaya katılan toplam 178 sınıf öğretmeninin büyük bir çoğunluğunun (%78.1) atamalarda isteklerinin dikkate alındığı, %21.9'un ise isteklerinin dikkate alınmadığı anlaşılmaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin görev yaptıkları yerlerden memnun olup olmama düşüncelerine ilişkin veriler, Çizelge 12'de belirtilmiştir.

Çizelge 12. Sınıf Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Yerlerle İlgili Düşünceleri

<i>Görev yerinizden memnun musunuz?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Memnunum	73	41.0
Kısmen Memnunum	69	38.8
Memnun Değilim	36	20.2
Toplam	178	100

Çizelge 12'deki bulgulardan araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin yarısına yakınının (%41.0) görev yaptıkları yerlerden memnun oldukları, %38.8'inin kısmen memnun oldukları, %20.2'sinin ise memnun olmadıkları anlaşılmaktadır.

Görev yaptıkları yerlerden kısmen memnun olanların bir kısmı ile memnun olmayanların, memnun olmama nedenleri Çizelge 13'te sunulmuştur.

Çizelge 13. Sınıf Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Yerlerden Memnun Olmama Nedenleri

<i>Görev Yerlerinden Memnun Olmama Nedenleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Ulaşım (Merkeze Uzaklık)	23	40.3
Sağlık ve Sosyal imkanların Yoksunluğu	18	31.6
Can Güvenliği	5	8.8
Merkez Teşkilatın Tutumu ve Tayin	4	7.0
Birleştirilmiş Sınıf	3	5.3
Aileden Uzaklık	2	3.5
Kişisel Nedenler	2	3.5
Toplam	57	100

* Görev yaptıkları yerlerden kısmen memnun olmayanların bir kısmı ile memnun olmayanların tamamı cevaplamışlardır.

51 sınıf öğretmenin şu anda görev yaptıkları yerlerden memnun olmama nedenleri incelendiğinde %40.4'ünün "Ulaşım (Merkeze Uzaklık)", %31.6'sının "Sağlık ve Sosyal İmkanların Yetersizliği", %8.8'irnin ise "Can Güvenliği" nedeniyle görev yerlerinden memnun olmadıkları veya kısmen memnun oldukları anlaşılmaktadır.

Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Velilerle İlişkiler

Araştırmaya katılan toplam 178 sınıf öğretmenin şu anda görev yaptıkları yerlerdeki yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerle ilişkileri Çizelge 14'te sunulmuştur.

Çizelge 14. Sınıf Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Yerlerdeki Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Velilerle İlişkileri

	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok İyi	59	33.1	71	39.9	84	47.2	50	28.1	264	37.1
İyi	78	43.8	74	41.6	67	37.7	81	45.5	300	42.1
Orta	27	35.2	17	9.6	16	8.9	31	17.4	91	12.8
Zayıf	14	7.9	16	8.9	11	6.2	16	9.0	57	8.0
Toplam	178	100	178	100	178	100	178	100	712	100

Çizelge 15 incelendiğinde, araştırmaya katılan toplam 178 sınıf öğretmenin %37.1'inin yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerle ilişkilerinin "Çok İyi", %42.1'inin "İyi", %12.8'inin "Orta" ve %8'inin zayıf olduğu anlaşılmaktadır.

Bu verilerde sınıf öğretmenin yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerle ilişkilerinin iyi düzeyde olduğu söylenebilir. Özellikle öğrencilerle ilişkilerin diğerlerine oranla daha iyi düzeyde olduğu görülmektedir.

Sınıf öğretmenin farklı branşlardan gelmelerinin yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin davranışları üzerindeki etkileri Çizelge 15'te verilmiştir.

Çizelge 15. Sınıf Öğretmenlerinin Farklı Branşlardan Gelmelerinin Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Velilerin Davranışları Üzerindeki Etkileri

	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olumlu	91	51.1	81	45.5	168	94.4	147	82.6	487	68.4
Kısmen										
Olumlu	48	27.0	63	35.4	5	2.8	17	9.5	133	18.7
Olumsuz	39	21.9	34	19.1	5	2.8	14	7.9	92	12.9
Toplam	178	100	178	100	178	100	178	100	712	100

Çizelge 15'ten anlaşılacağı üzere, sınıf öğretmenlerinin farklı branşlardan gelmelerinin, yöneticilerin %21.9'unun öğretmenlerin %19.1inin, velilerin %7.9'unun ve öğrencilerin %2.8'nin üzerinde olumsuz etki bıraktığı anlaşılmaktadır.

Yöneticilerin %51.1inin, öğretmenlerin %45.5'inin, öğrencilerin %94.4'ünün ve velilerin %82.6'sının üzerinde ise sınıf öğretmenlerinin farklı branşlardan gelmelerinin olumlu etki yarattığı anlaşılmaktadır.

Elde edilen verilerden sınıf öğretmenlerinin farklı branşlardan gelmelerinin (sınıf öğretmenlerine göre) yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler ve veliler üzerinde olumsuz etki yaratmadığı söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin yönetici ve öğretmenlerden destek görmelerine ilişkin veriler Çizelge 16'da sunulmuştur.

Çizelge 16. Yönetici ve Öğretmenlerin Sınıf Öğretmenlerine Desteği

Yönetici ve öğretmenler size destek oluyorlar mı?		
	f	%
Evet	50	28.1
Kısmen	92	51.7
Hayır	36	20.2
Toplam	178	100

Çizelge 16'dan sınıf öğretmenlerinin %28.1inin yönetici ve öğretmenlerce desteklendiği, %51.7'sinin kısmen desteklendiği, %20.2'sinin ise desteklenmediği anlaşılmaktadır. Bu verilerden sınıf öğretmenlerinin genellikle destek gördükleri söylenebilir.

Öğretmenlerin Meslekte Karşılaştıkları Sorunlar

Sınıf öğretmenlerinin görev yaptıkları yerlerde karşılaştıkları sorunlara ilişkin veriler, Çizelge 17'de sunulmuştur.

Çizelge: 17. Sınıf Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Yerlerde Sorunlarla Karşılaşma Durumları

<i>Sorunlarla karşılaşıyor musunuz?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	68	38 [^]
Kısmen	89	50.0
Hayır	21	11.8
Toplam	178	100

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin % 38.2'si meslekleri ile ilgili çeşitli sorunlarla karşılaştıkları, yansının kısmen sorunlarla karşılaştıkları, % 11.8'inin ise sorunlarla karşılaşmadıkları anlaşılmaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları başlıca sorunlar incelendiğinde elde edilen veriler Çizelge 18'de verilmiştir.

Çizelge 18. Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları En Önemli Sorunlar

<i>Karşılaşılan Sorunlar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Fiziki Şartlar (Ulaşım, Barınma,Haberleşme,Sağlık)	37	18.2
Meslek Bilgisi Yetersizliği	36	17.7
Yöre Halkının Tutumu	29	14.3
Araç-Gereç Yetersizliği	21	10.3
Yönetici ve Öğretmenlerin Tutumları	19	9.3
Öğrencilerden Kaynaklanan Sorunlar	16	7.9
Rehber Öğretmenin Olmaması	7	3.4
Birleştirilmiş Sınıflar	7	3.4
Bürokrasi	6	3.0
Ekonomik Zorluklar	4	2.0
Yalnızlık	4	2.0
Dil Sorunu	3	1.5
Uyum Sorunu	3	1.5
Güvenlik	2	1.0
Uygulama Yetersizliği	2	1.0
Mevzuat Sorunu	2	1.0
Zaman Azlığı		1.0
Diğer	3	1.5
Toplam	203	100

*Birden fazla sorun yazılmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları başlıca sorunlar Çizelge 18'den incelendiğinde önem sırasına göre; %18.2'sinin "Fiziki Şartlar", %17.7'sinin "Meslek Bilgisi Yetersizliği", %14.3'ünün "Yöre halkının Tutumu", %10.4'ünün "Araç-Gereç Yetersizliği", %9.4'ünün "Yönetici ve Öğretmenlerin Tutumları"ndan kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Fiziki şartlardan sonra, meslek bilgisindeki yetersizliklerin en önemli sorun olarak algılanması dikkat çekicidir. Pedagojik formasyon kurslarının sınıf öğretmenlerinin meslek bilgilenndeki yetersizlikleri gidermelerinde katkı sağlamaları umulmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Sonuç

Sınıf öğretmenliği eğitim-öğretim kademesinin en önemli aşamasıdır. Sınıf öğretmenlerinin gerek hizmet öncesinde, gerekse hizmet içinde eğitimine önem verilmesi, gelecek nesillerin daha iyi yetişmesine katkı sağlayacaktır.

Farklı branşlardan mezun olup sınıf öğretmem olarak Milli Eğitim Bakanlığı'nda göreve atanan öğretmenlerin mesleğe ilişkin düşünceleri ile karşılaştıkları sorunları saptamayı amaçlayan bu araştırma sonucunda;

1. Sınıf öğretmenlerinin yansına yakınının öğretmenliği sevdiğinden, beşte birinin iş garantisi olduğundan öğretmenliğe başvurdukları anlaşılmaktadır.

2. Halen görev yapan sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun öğretmenlik mesleğinden memnun oldukları, kendi branşlarında iş bulsalar bile öğretmenlikten ayrılmayacakları görülmektedir. Farklı branşlardan gelen sınıf öğretmenlerinin, öğretmenliğin kutsal bir meslek olduğuna inanmaları, insanlara faydalı olma istekleri ve iş garantisinden dolayı bu mesleği tercih ettikleri görülmektedir.

3. Atamalarda sınıf öğretmenlerinin isteklerinin çok büyük oranda (%78.1) dikkate alındığı, istedikleri illere tayinlerinin çıktığı görülmektedir.

4. Sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu şu anda görev yaptıktan yerlerdeki yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerle ıy ilişkiler içerisinde olduğu, farklı branşlardan gelmelerinin olumsuz bir etki yaratmadığı görüşündednler. Herhangi bir sorunla karşılaştıklarında çoğunlukla yönetici ve öğretmenlerden destek gördüklerim

ifade etmişlerdir.

5. Sınıf öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları en önemli sorunlar arasında fiziki şartlar ve meslek bilgisindeki yetersizliklerin ilk sıraları aldığı anlaşılmaktadır.

Öneriler

Araştırma sonucuna ve özellikle genel gözlemlere dayalı olarak aşağıdaki önerilere yer verilebilir.

1 Farklı fakülte ve yüksekokullardan mezun olan sınıf öğretmenleri şu anda yüz binlerce öğrencinin öğretmeni ve bizim meslektaşlarımızdır. Bu aşamadan sonra yapılacak iş bu insanları mesleğe kazandırmaktır. Bunun için her türlü önlem Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerce alınmalıdır. Bu amaçla hizmet içi eğitim faaliyetlerine önem verilmeli sık sık kurs ve seminerlerle meslek ve alan bilgisindeki yetersizlikler en kısa sürede giderilmeye çalışılmalıdır.

2 Milli Eğitim Bakanlığı'ndaki yönetici ve öğretmenler meslektaşlarımızı öğretmenlik mesleğine kazanmak için her türlü desteği vermelidir.

3 Üniversiteler Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu sayıda ve nitelikte sınıf öğretmeni yetiştirmek için bir an önce gerekli önlemleri almalıdırlar.

4 Sekiz yıllık kesintisiz temel eğitime geçildiğinden sınıf öğretmeni ihtiyacı önümüzdeki günlerde daha da çok artacaktır. Üniversiteler bu konuda son yıllarda gösterdiği ilgisizliği devam ettirirlerse memleketimize ve çocuklarımıza karşı tarih önünde hesap vereceklerdir.

KAYNAKÇA

Açıkgöz, (Ün) Kamile. **Etkili Öğrenme ve Öğretme**. İzmir: Buca Eğitim Fakültesi, 1996.

Anar, Suat. "Öğretmen Yetiştirme Sorunu ve Eğitim Fakülteleri", **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Cilt: 1, Sayı: 1, (1986).

Battal, Nevzat. "Rehber ve Danışman Öğretmenlerin Stajyer Öğretmenler Tarafından Öğretmenlik Davranışlarının Değerlendirilmesi." **Araştırma Raporu**. Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi, 1993.

Özer, Bekir. "1990'lı Yılların Başında Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme" **Anadolu Üniversitesi Dergisi**. Cilt: 3, Sayı: 2, (Haziran, 1990).

Türkođlu, Adil. "Eğitim Yüksekokullarında Öğretim Üyesi Sorunu", **Eđitimde Nitelik Geliştirme, Eđitimde Arayışlar I. Sempozyum Bildiri Metinleri.** İstanbul: Kültür Hizmetleri A.Ş. 1991.

YÖK Yürütme Kurulu Kararı. (28.11.1997 tarih ve 97.42.3081 sayı).